

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

מאמר אני לדודי – ה'תשל"ג

מאת
כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוק"ל ה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לשי"פ ראה, מבה"ח אלול, היתשי"פ

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

לעילוי נשמת

אמנו מרת רחל לאה ע"ה מונדשיין
בת הרה"ח הרה"ת ר' דוד ע"ה בראוומן
נלבי"ע ערב שייק פרי עקב, בעלות המנחה
כ"א מנחם-אב, ה'תשס"ה

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות משפחתה
שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

להתנגדות גלוי ובמילא יוקל הארגון. בפרטי הארגון, ז.א. התרמה למטרה מיוחדת נכון, וכן באנשים שיעמדו בראשה, כמובן בזה צריך להתייעץ עם אנשים העומדים על אתר, כיון שבקביעות פרטים אלו ובחירת האישים תלוי בפרטי פרטים, ולאידך גיסא יש כאן מקום למיעוט כבודו של מי שהוא ולהרבות בכבוד מי שהוא יותר מן הרצוי, וק"ל, ומה שמוכרח עוד יותר הוא שמאחורי הפרגוד יעבדו בזה אנשים בעלי דיעה תקיפה, ומובן שיכולים להיות אלו גם לא רבנים.

ובמ"ש אודות זוגתו תח"י ודעת הרופאים איך העובר מונח וכו', הנה לפעמים הכי רבות בחדשים ושבעות האחרונים נתתן ה[ענין] מעצמו, נוסף על שאפילו באופן הנחה זו, ברובא דרובא הכל מסתיים בטוב, והרי התורה על הרוב תדבר, ופוסקים דין ע"פ מ"ש לא"ל גומר עלי, כך בא הדבר במציאות, וידוע פתגם רבותנו נשיאנו, טראכט גוט וועט זיין גוט.

בואי לוקחת זוגתו תח"י חלק פעיל במסגרת נשי חב"ד, למרות טרדותי בבית, וגדול זכות זה לעמוד לה בהמצטרך וללידה כשורה ובקל ביחוד.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

התורה על הרוב תדבר: ראה מר"ג ח"ג פל"ד.
 ופוסקים דין ע"פ מ"ש לא"ל גומר עלי: תהלים נו, ג. וראה ירושלמי כתובות פ"א ה"ב (וש"נ).
 הובא בש"ך (ושו"ע אדה"ז) יר"ד סקפ"ט סקי"ג (סקכ"ג).
 פתגם רבותנו נשיאנו, טראכט גוט וועט זיין גוט: ראה לקו"ש חל"ו ע' 4. תו"מ סה"מ טבת ס"ע רכח. וש"נ.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ ראה, מבה"ח אלול הבעל"ט, הננו מוציאים לאור מאמר ד"ה אני לדודי, שנאמר בהתוועדות ש"פ ראה, מבה"ח אלול, ה'תשל"ג, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעורר "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

כ"ף מנחם אב, ה'תש"פ,
 שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע,
 ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2020 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5780 • 2020

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

ב

בי"ה, כו' כסלו תשי"ח
ברוקלין

הרה"ג ווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' ... שי

שלום וברכה!

תוכן המאמר

ענינו של חודש אלול – כמשל המלך בשדה דוקא, ולא במדבר (אף שגם במדבר נמצא המלך), כי המדבר הוא ארץ לא זרועה, אשר לא ישב אדם שם, ועז"נ ובקשתם משם, להוציא הענינים שנמצאים במדבר, ואילו כללות העבודה היא בשדה דוקא.

הרועה (בשושנים) – מרעה דוקא, ששייך בצאן, שהביטול הוא יותר מאשר אצל בן, ועי"ז מגיעים לבחי' העצמות שלמעלה גם מאב. (הרועה) בשושנים – שושנה יש בה תליסר עליון, כנגד י"ג מדה"ר, כי בחודש אלול מתגלים י"ג מדה"ר כפי שהם בפנימיות המלכות דאצילות, שהם הרחמים על חיי הנפש; ענין הרפואה, שעיקרה לפעול על הנשמה (שלמעלה מאכילה שעיקרה בשביל הגוף), והו"ע התשובה.

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מעשי"ק כ' כסלו, למחרת יום הבהיר יט' כסלו, ראש השנה ללימוד החסידות ולדרכי החסידות, ולפלא שכותב עדי"ז שורה אחת, וגם בה אין תוכן דברי התעוררות שנאמרו, והעיקר על דבר החלטות טובות לשנה הבאה בזה, שזהו תוכן ראש השנה, וכדיוק הלשון ראש ולא תחלה, כמו הראש שכולל וממשיך חיות לכל האברים, ז.א. שכולל וממשיך לכל ימות השנה, ולא עוד אלא שתיכף לאחר זה הוא כותב שלומד קמעא ועיקר הבעיא שאין לו רב מתאים.

והנה ידוע דבר משנה, עשה לך רב, וידוע הדיוק בלשון עשה, שזהו מלשון כפי', מלשון מעשין על הצדקה, ופשיטא שהענין בזה כפיית רצון בעצמו כיון שנתרגל לא להשמע לדעת אחרים, אבל נוסף עי"ז יכול ללמוד גם לעי"ע כמה מעניני דא"ח שאין דרוש לרב בהם, ומובטחני שאז לא יהי' הלימוד קמעא קמעא כ"א בשופי, ויהי רצון שבקרוב יבשר תיקון ענין זה מעיקרא והרי אמרו רז"ל זרוק חוטרא אאורא אעיקרי קאי.

במ"ש אודות התרמת רבני אה"ק ת"ו, הנה בכלל נכון הדבר, ונכון במאד בעיקר מטעם פנימי יותר, והוא שמוכרח ארגון רבני אה"ק ת"ו מבלי כל מסגרת של מפלגה, וביחוד שמסגרת זו מביאה תומי"י לקבל עי"ע מפלגה זו, ומובן שבאם יכריזו בגלוי, ילחמו נגד זה מכמה צדדים, משא"כ באופן האמור, אף שבטח יחשדו שהתרמת כספים אינו אלא לבוש חיצוני וכו' אבל עכ"פ אין בזה מקום

ב

יט' כסלו, ראש השנה ללימוד החסידות ולדרכי החסידות: ראה "היום יום" בתחלתו ובסופו. ובכ"מ.

וכדיוק הלשון ראש כו': ראה לקו"ת דרושי ר"ה נח, א ואילך. ובכ"מ.

דבר משנה, עשה לך רב: אבות פ"א מ"ו. שם מט"ז.

וידוע הדיוק בלשון עשה, שזהו מלשון כפי': ראה גם אג"ק חי"א אגרת ג'שצד, ובהנסמן בהערות שם. לקו"ש חכ"ה ע' 307. ע' 371. חכ"ט ע' 247. ובכ"מ.

מלשון מעשין על הצדקה: ב"י לטור יו"ד סרמ"ח. וראה סה"מ תרצ"ט ע' 191. ובכ"מ.

אמרו רז"ל זרוק חוטרא אאורא אעיקרי קאי: ב"ר ספנ"ג. וראה "היום יום" א סיון.

בס"ד. ש"פ ראה, מבה"ח אלול, ה'תשל"ג

(הנחה בלתי מוגה)

אני לדודי ודודי לי הרועה בשושנים¹. ומבאר בלקו"ת (בדרושים שנדפסו בפ' ראה²), שאני לדודי ודודי לי ר"ת אלול³, והרועה בשושנים, דשושנה יש בה תליסר עלין כנגד י"ג מכילין דרחמי⁴, קאי על י"ג מדות הרחמים שמתגלים מר"ח אלול עד אחר יוה"כ⁵, שהם מ' יום (שנרמזים בד' יודיין שבס"ת אני לדודי ודודי לי⁶) שעלה משה רבע"ה למרום לקבל לוחות האחרונות, ואז הוא בחי' עת רצון, שהרי עליהם נאמר⁷ כימים הראשונים, מה ימים הראשונים ברצון כו'⁸ [ומזה מובן גודל מעלת כל ימי חודש אלול, החל מיום הראשון של הארבעים יום, שכולם מציאות אחת, שאז הוא בחי' עת רצון, שבו מתגלים י"ג מדות הרחמים, שזוהי מעלה גדולה ונפלאה. ומה גם שנוסף על ענין התגלות י"ג מדה"ר, שקשור עם ענין התפלה, ישנו גם ענין התורה, שזוה"ע י"ג מדות שהתורה נדרשת בהם⁹]. וממשיך בלקו"ת¹⁰, ולהבין זה, כי למה הם ימי החול ואינם יו"ט כו' [ויש להוסיף, שהשאלה היא גם בנוגע לשבתות שבחודש אלול, שאינם מצד העילוי דחודש אלול, אלא כיון שבאים לאחר ששת ימי החול, דמי שטרח בערב שבת יאכל בשבת¹¹]. ומבאר¹², אך הנה יובן ע"פ משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו בשדה, ואז רשאין [ויכולים¹³, ומזה מובן שעושים כן בפועל] כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו, והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות, ומראה פנים שוחקות לכולם, ובלכתו העירה כו' ואח"כ בבואו

- 1) שיר השירים ו, ג.
- 2) רד"ה זה הא' (לב, א) והב' (לג, א).
- 3) אבודרהם סדר תפלת ר"ה ופירושה
- 4) ראשית חכמה שער התשובה פ"ד (ד"ה עוד יש). פרי עץ חיים שער ר"ה פ"א. שער הפסוקים להאריז"ל שה"ש עה"פ. כ"ח או"ח סתקפ"א (ד"ה והעבירו). ועוד.
- 5) זח"א א, א.
- 6) ראה סידור האריז"ל להר"ש מרשקוב בסדר כוונות ר"ה אלול בתחילתו.
- 7) אבודרהם, ראשית חכמה וב"ח שם.
- 8) עקב יו"ד, יו"ד.
- 9) ראה לקו"ת שם, ד.
- 10) שם לב, א.
- 11) ע"ז ג, א.
- 12) שם, סע"א ואילך.
- 13) הוספת (ביאור) אדמו"ר מהורי"צ בסד"ה לך אמר לבי ה'ש"ת (סה"מ ה'ש"ת ע' 167. סה"מ ה'ש"ת ע' 285).

הוספה

א

בי"ה, כ"ג מני"א תשי"ז

ברוקלין

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו כותב אשר לא הרבה בצדקה מפני המצב הדחוק

בבית וכו'

הנה כמדומה לי שלא הדגשתי ענין הריבוי בכמות הצדקה, וכן פשוטה היתה כוונתי שיפריש זה מהכסף העומד לרשותו, ז.א. שמקבל להוצאות קטנות שלו, ועיין ספר חסידים סימן שצ"ה-ז', ובכל פעם אם יפריש פרוטה או שתיים, הנה הסכום שיכול להפריש יפעול פעולתה במשך פעמים רבות, והתועלת בזה יעיין באגה"ק לרבנו הזקן סי' כ"א, וכמאמר הצמח צדק ד"ה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול, נדפס בהוספה לגמרא בבא בתרא הוצאת קה"ת.

במ"ש שהוא במבוכה ממה שאינו רואה ברכה בלימודו וכו', ידוע מאמר

רו"ל לא יגעת ומצאת אל תאמין, וענין היגיעה מוכרחה שתהי' בכל אחד, אבל פשוט ג"כ שצדקו חז"ל במאמרם יגעת ולא מצאת אל תאמין, וגם בנדון דידי כן הוא.

נכון אשר התחיל להתלמד אומנות שוי"ב, ובטח יוסיף ג"כ בהתמדה

ושקידה בשאר לימודיו בתורה בנגלה ובחסידות.

בברכה לבשו"ט.

א

ספר חסידים סימן שצ"ה-ז': ושם: "ואם אין בידך אלא משל אחרים אל תתן צדקה כו" (סשצ"ה); "אדם שחייב לאחרים ממון ואין לו משלו לא יקנה ספרים ולא יתן צדקה ולא ישכיר סופרים ולא יתן נרות לבהכ"נ כו" (סשצ"ז).

באגה"ק לרבנו הזקן סי' כ"א: קלג, ב.

וכמאמר הצמח צדק ד"ה כל פרוטה . . נדפס בהוספה לגמרא בבא בתרא הוצאת קה"ת: ברוקלין, תשי"ז. נדפס בשעתו גם בקונטרס מאמרים מכ"ק אדמו"ר הצ"צ על מאמרי חז"ל במס' ב"מ וב"ב (קה"ת, תשי"ז), ולאח"ז — באוה"ת מארז"ל ס"ע מ ואילך.

כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול . . בבא בתרא: ט, ב.

מאמר רו"ל לא יגעת ומצאת אל תאמין . . יגעת ולא מצאת אל תאמין: מגילה ו, ריש ע"ב.

דשושנה יש בה תליסר עלין, כנגד י"ג מכילין דרחמי, שהם המתגלים ב"ח אלול. והענין בזה⁴⁴, שבי"ג מדה"ר גופא יש ג' אופנים, שהרי גם במשך כל השנה אומרים ויעבור ה' על פניו וגו'⁴⁵ ומזכירים י"ג מדות הרחמים, אבל זהו רק כפי שהם בבחי' חיצונית המלכות, ואילו בחודש אלול מאירים י"ג מדות הרחמים כפי שהם בפנימיות המלכות דאצילות. וזהו גם שהמשכת י"ג מדות הרחמים שבכל השנה הם רק הרחמנות על חיי הגוף, אבל י"ג מדות הרחמים המאירים בחודש אלול הם הרחמים על חיי הנפש כו', כי, התגלות י"ג מדה"ר שבכל השנה היא מבחי' חיצונית המלכות שנקראת גופא, אבל באלול שאז התגלות י"ג מדה"ר לחיי הנשמה, הרי זה מבחי' פנימיות המלכות דאצילות. אמנם כ"ז הוא עדיין בחי' המלכות, שנקראת שדה⁴⁶. ולמעלה מזה הם י"ג מדה"ר הנמשכים ומתגלים ביוהכ"פ, שזהו כפי שהמלכות עולה עד הכתר⁴⁷. ועוד ענין בדיוק הרועה בשושנים, דשושנה אינה שייכת לענין האכילה, שעיקרה בשביל הגוף, אלא הו"ע הרפואה, שהוא נעלה יותר מענין האכילה⁴⁸, ועיקרה לפעול על הנשמה, אבל כיון שבישראל קשור הגוף עם הנשמה, וגם הגוף הוא גוף קדוש⁴⁹, הרי זה פועל רפואה גם בהגוף. וענין זה שייך לחודש אלול, שבו צ"ל עבודת התשובה⁵⁰, שהו"ע הרפואה⁵¹, כמארז"ל⁵² גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם.

(ו) **וזהו** אני לדודי ודודי לי הרועה בשושנים, שזהו ענינו של חודש אלול, שבו מתגלים י"ג מדה"ר, אלא שהגילוי בחודש אלול הוא כמשל המלך בשדה, ולאח"כ באים לשלימות הגילוי די"ג מדה"ר ביוהכ"פ, ועד שבאים לתפלת נעילה שאז נמצאים בני"ג עם המלך באופן דאנא ומלכא בלחודוהי⁵³. ומזה נמשכת אח"כ השמחה בשמע"צ ושמח"ת. וכל זה נמשך אח"כ על כל השנה⁵⁴.

בהיכל מלכותו כו', וכך הענין עד"מ בחודש אלול יוצאין להקביל אור פניו ית' בשדה.

(ב) **וצריך** להבין בענין המשל למלך בשדה דוקא (דכיון שזהו משל שבתורה, הרי כל הפרטים שבמשל צריכים להיות מדויקים), דלכאורה, כשם שבקצה הא' דהמשל אומר ובלכתו העירה כו' ואח"כ בבואו בהיכל מלכותו כו', היינו, שאינו מסתפק עם ענין העיר, אלא מוסיף הענין היותר נעלה דהיכל מלכותו, כמו"כ בקצה הב' דהמשל הול"ל למלך (לא רק בשדה, אלא גם) במדבר, שהוא למטה יותר מענין השדה, להיותו מקום אשר לא ישב אדם שם¹⁴, שאין לו שייכות כלל להאדם (כפי שמבאר ענין המדבר במאמר זה גופא¹⁵). והרי מצינו שגם במדבר נמצא המלך, וכמו שלפני בואם אל ארץ נושבת היו בני"ג ארבעים שנה במדבר, המדבר הגדול והנורא גו'¹⁶, ואעפ"כ הי' ארון ברית ה' נוסע לפניו¹⁷ [ובפרטיות יותר, הנה נסיעתם במדבר עם הדגלים כו' היתה באופן דכאשר יחנו כן יסעו¹⁸, שהענין דויסעו הוא במדבר כפי שהוא מצ"ע, והענין דויחנו הוא באופן שעושים מהמדבר גופא מקום מושב¹⁹]. וע"פ ביאור הבעש"ט²⁰ שכל אחד מישראל עובר במשך ימי חייו את מ"ב המסעות שבמדבר עד לירדן יריחו²¹, מובן, שענין זה ישנו גם עתה כו'. ומכ"ז מובן שגם במדבר נמצא המלך, וא"כ, צריך להבין מהו טעם הדיוק במשל למלך בשדה דוקא.

גם צריך להבין מ"ש הרועה בשושנים, שענין הרועה קשור עם מרעה צאן, דלכאורה, כיון שחודש אלול הוא זמן נעלה ביותר, להיותו כימים הראשונים, שהיו כמו קודם חטא עה"ד, שהרי במ"ת פסקה זוהמתן (הזוהמא שהטיל הנחש כשבא על חוה)²², א"כ הול"ל לשון שמורה על השייכות של אב לבנו, שהיא שייכות נעלית יותר מהשייכות של רועה לצאנו, וכדאיתא במדרש²³ (ומובא בדרושים²⁴) שישראל אומרים להקב"ה הוא לי לאב ואני לו לבן, הוא לי לרועה ואני לו לצאן, והרי הענין דאב וכן הוא נעלה יותר מהענין דרועה וצאן, וכיון שישראל הם בנים למקום,

(14) ירמי' ב, ו. (20) הובא בדגל מחנה אפרים ר"פ מסעי.
 (15) שם, ב. (21) מסעי לג, מח. שם לו, יג.
 (16) דברים א, יט. (22) שבת קמו, א.
 (17) בהעלותך י, לג. (23) שהש"ר פ"ב, טז.
 (18) במדבר ב, יז. (24) ד"ה אני לדודי באוה"ת פרשתנו ע' תשפד. ע' תשצא. ע' תשצו.
 (19) ראה גם לקו"ת ר"פ נשא.

(44) ראה אוה"ת פרשתנו ע' תתו ואילך. (49) זהר ח"ג ע, ריש ע"ב.
 (45) המשך תער"ב פשכו"ו (ח"ב ע' עתר נח"ג ע' תתקי). (50) לקו"ת שם. אוה"ת שם.
 (46) תשא לד, ו. (51) אוה"ת שם.
 (47) אוה"ת שם. (52) יומא פו, א.
 (48) חסר קצת (המו"ל). (53) ראה זהר ח"א ח"ג לב, א. רח, א.
 (49) אוה"ת פרשתנו ע' תתי. ח"ו ע' בישנא. (54) חסר הסיום (המו"ל?).

כמ"ש בפרשתנו²⁵ בנים אתם לה' אלקיכם, הול"ל גם כאן לשון השייך לאב ובן, ומדוע נאמר הרועה (בשושנים), ששייך לצאן דוקא.

ג) אך הענין הוא, דהנה, העבודה דחודש אלול היא מלמטה למעלה, שזהו"ע אני לדודי ודודי לי (ולא כמו חודש ניסן, שעליו נאמר²⁶ דודי לי ואני לו, מלמעלה למטה), והעבודה היא לתקן כל הענינים הבלתי רצויים שהיו במשך השנה, שזהו כללות ענין המדבר²⁷, ארץ לא זרועה, שהם המעשים והדיבורים והמחשבות אשר לא לה' המה כו'. ועז"נ²⁸ ובקשתם חסם, כי, לשון זה הוא דבר שיכול ממש להראות עליו באצבעו אשר יאמר עליו כי הוא זה, ואי אפשר לומר כך רק על הקב"ה כו', אבל מקום ומשכן הקליפות נקרא שם, כלומר, עמוק מאד למטה. וזהו אשר לא ישב האדם שם, שאין זה מקומו של אדם העליון, ובמילא אין זה גם מקומו של האדם דלמטה, איש ישראל, כי כל מציאותו היא להיות קשור עם הקב"ה, וכמבואר ברמב"ם²⁹ שאפילו מי שיצרו הרע אנסו לעשות עבירה כו' הנה גם הוא רוצה לעשות כל המצוות כו', וגם בשעת החטא היתה באמנה אתו³⁰, אלא כיון שיש ענינים שאיבד שם³¹, ויתירה מזה, שפגם במחשבה דיבור ומעשה, מצד יצרו הרע שאנסו, לכן צריך לילך לשם לחפשם כו', דהיינו שיפושש במעשיו כו', כדי לתקנם, וע"י שמתקנם נעשים הענינים שלו.

וזוהו הדיוק במשל למלך שנמצא בשדה דוקא, ולא במדבר, כי, מדבר אינו מקומו של אדם, אשר לא ישב אדם שם, ועד שאפילו צרכי האדם לא נמצאים שם, משא"כ בשדה, הנה אע"פ שמקומו של האדם הוא בעיר דוקא ולא בשדה, הרי בשדה ישנם עכ"פ צרכי האדם, ששם צומח הלחם שלבב אנוש יסעד³², ובזה נכללים גם ניצוצות קדושה שמלובשים בלחם, שעז"נ³³ לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי הוי' יחי' האדם, ולכן, מלך לשדה נעבד³⁴, שגם המלך צריך להשדה. ולכן, עבודתם של ישראל, שכללותה לעשות לו ית' דירה

(25) יד, א.
 (26) שיר השירים ב, טז. — ראה אה"ת בבחי' אבידה אצלו כו".
 (32) תהלים קד, טו.
 (27) ראה לקו"ת פרשתנו שם.
 (28) ואתחנן ד, כט.
 (29) ה' גירושין ספ"ב.
 (30) ראה תניא ספכ"ד.
 (31) ראה לקו"ת שם ש"הארת פנימיות רצונו ית' יש בכל אחד ואחד מישראל, אלא

בתחתונים³⁵, עיקרה (לא במדבר, אלא) בשדה דוקא, שזוהי כללות העבודה בעניני הרשות דוקא, אבל לא במדבר נוכחו שלולי חטא עה"ד לא הי' ענין המדבר כלל, ואעפ"כ הי' גם אז חילוק בין הפרי לקליפה, אלא שענין הקליפה הי' באופן ששומר לפרי³⁶, ואדרבה, הענינים שנמצאים במדבר צריך להוציאם משם כו', ודוקא בשדה מקבלים את פני המלך³⁷. ומה שמצינו לפעמים שהמלך בא גם למדבר, הרי זה לצורך המלחמה עם המנגדים אליו כו', ומובן, שלא בא אל הנמצאים שם כדי שיקבלו פניו בתור מלך כו', שענין זה שייך רק כשבא לשדה במדינה שלו, ששם מקבלין פניו בתור מלך.

ד) וממשיך בכתוב (אני לדודי ודודי לי) הרועה (בשושנים), שענין המרעה הוא בשדה דוקא (ולא בעיר), ושייך בצאן דוקא, שבהם ישנו ביטול פשוט יותר מאשר אצל בן לאב שיכול להיות באופנים שונים כו'³⁸. דהנה, השייכות דאב ובן היא ע"י ענין האהבה (כפי שרואים גם בפועל), וזהו גם מה שבתוכה אהבה ישנם אותיות אב³⁹. ואף שאהבה הוא מלשון אבה⁴⁰, שהו"ע הרצון, הרי זהו רצון כפי שהוא בציור של מדת האהבה, אלא שזוהי אהבה עצמית. משא"כ רועה הוא אותיות רעה, שהו"ע הרצון (רעוא), אלא שזהו כפי שענין הרצון הוא בלשון תרגום⁴¹, אך דוקא מצד היותו בלשון תרגום, הרי זה באופן דאת דכא ושפל רוח, שעז"נ⁴² מרום וקדוש אשכון, והיינו שדוקא ע"י הביטול ה"ה מגיע לעצמות ומהות כו'. וזהו סדר הדברים במדרש, שבתחלה נאמר הוא לי לאב ואני לו לבן, ולאח"ז מוסיף ענין נעלה יותר, הוא לי לרועה ואני לו לצאן, כי, מצד הביטול דצאן מגיעים לבחי' העצמות כפי שהוא מצד עצמו, למעלה מכפי שיש לו שייכות באופן של אב כו'.

ה) ועז"נ הרועה בשושנים, דהנה, בענין המרעה בשדה יש גם ענין של עשב⁴³, אמנם כאן נאמר הרועה בשושנים דוקא,

(35) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז.
 ואל"ך. ע' תשעה ואילך).
 (39) ראה ספר בת עין (ויטאמיר, תר"י) פ' מסעי. וראה גם ספר שרש ישע ערך אבה.
 (40) ראה לקו"ת נשא כו, ב. בהעלותך כט, ד. מסעי פח, ד. ואתחנן ט, ב. ובכ"מ.
 (41) ראה לקו"ת שה"ש יג, ד.
 (42) ישעי' נז, טו.
 (43) ראה גם לקו"ת פרשתנו לג, ג ואילך. לשדה לקבל פני המלך (המו"ל).